

Nr 92.

Av herrar **Magnuson** och **Wagnsson**, *om uppförande i staten för riksmuseets etnografiska avdelning av en ordinarie preparatorsbefattning.*

De förhållanden, under vilka riksmuseets etnografiska avdelning nästan ända sedan sin tillkomst för mera än ett halft århundrade sedan nödgats arbeta, ha för varje år blivit allt olidigare. De dyrbara och i många fall absolut enastående och oersättliga samlingarna ha icke blott måst inhysas i ytterst olämpliga och ur brandfare- samt andra synpunkter absolut mindervärdiga lokaler, där risken för förstörelse ständigt hotat, utan därtill har vården om de dyrbara föremålen försvårats, så att stora ansträngningar krävts av den fåtaliga, tre på ordinarie och två på extra stat, personalen för bevarandet och skyddandet mot förstörelse. De ständigt växande samlingarna, tillkomna huvudsakligen genom donationer av forskare och enskilda mecenater, torde i fråga om kvalitet kunna mäta sig med vilket som helst etnografiskt museum i världen, ja, i många fall ha av svenska forskare erhållits material, som för belysningen av primitiva folkslags historia sakna motstycke. Det kan vara nog att erinra om en del amerikanska föremål från indianerna, vilka knappast torde finnas motsvarighet till inom ens indianernas eget hemland. Vidare Anders Sparrmans, Wulffs, Sven Hedins, Eric von Rosens m. fl. hemförda föremål från olika forskningsresor.

Föremålsbeståndets kvantitet har befunnit sig i en ständig tillväxt, och från omkring 17,000 för omkring 25 år sedan är nu beståndet uppe i över 100,000 nummer. Representerade äro de talrika primitiva folkstammarna samt folken med uråldrig, exotisk kultur.

Förutom i de gamla lokalerna, Vallingatan 1, där några få, trånga och mörka salar måst apteras till utställningslokaler, samt en provisorisk utställningslokal vid Västra Trädgårdsgatan, där en mindre utställning av afrikanska föremål kunnat ske sedan ett år tillbaka, har genom byggnadsstyrelsens försorg upplåtits en stor del magasinstrymmen på olika platser, såsom exempelvis en del reservrum i f. d. vetenskapsakademiens hus vid Vallingatan, vindsutrymmen vid Frescati etc. I dessa magasinstrymmen ligger större delen av museets föremål nedpackat i lådor.

De olyckliga förhållanden, varunder samlingarna sålunda måste behandlas, och bristen på såväl arbetskraft som lokaler för utställningar ha medfört, att denna utomordentliga tillgång i forskningens och folkbildningens tjänst icke kunnat så

utnyttjas, som var och en för forskning och folkbildning intresserad har rätt att fordra. Riksmuseets etnografiska samlingar äro för vårt land icke blott en utomordentligt värdefull kulturtillgång utan därtill en real miljonförmögenhet, ägd av svenska folket. Den borde därför kunna påräkna statsmakternas intresse i så hög grad, att värdet kan utnyttjas på ett betydligt fördelaktigare sätt än nu kan ske. Lokalfrågans lösning snarast möjligt är naturligtvis den viktigaste frågan. Då enligt omnämnande i årets statsverksproposition statens historiska museums byggnadsfråga inom kort torde komma att behandlas, finnes måhända utsikt att samtidigt få etnografiska museets byggnadsfråga om icke löst så dock behandlad så, att de nuvarande olidliga förhållandena och otryggheten försvinna. I detta fall föreligger ett så vitalt stats- och kulturintresse, att ett uppskov ytterligare några år framåt kan medföra obotliga skador.

Men byggnadsfrågans avgörande kan dock icke upphäva nödvändigheten för museet att för samlingarnas vård både nu och i framtiden ha kvalificerad arbetskraft till förfogande. Prepareringen och konserveringen av föremålen fordra icke blott plikttröhet och arbetsvilja utan därtill kvalifikationer av betydande mått. Hittills har museet under 28 år haft glädjen att till sitt förfogande ha på extra stat haft en sällsynt dugande och kunnig arbetskraft, men det vore orimligt att begära att samma arbetskraft även för framtiden skall kunna vara nöjd med att stå på extra stat och utföra kvalificerat arbete. Det torde bli ytterst svårt för att icke säga omöjligt att finna någon person, som i så hög grad känner och tillfredsställande kan behandla de föremål av vitt skilda slag, vare sig det gäller textilier, läder, arbeten av metall och trä etc., som den hittillsvarande på extra stat anställde vaktmästaren.

För museets såväl nuvarande som framtida behov är en preparators anställande ofrånkomligt. I skrivelse till regeringen har också från museet framställning gjorts om anställande av en preparator på ordinarie stat. Regeringen har emellertid utan angiven motivering avslagit framställningen.

Då det synes oss uppenbart, att anställningen av en preparator på ordinarie stat vid riksmuseets etnografiska samlingar är väl motiverad och skälig, hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta att i årets ordinarie stat för riksmuseets etnografiska samlingar upptaga en ordinarie befattning som preparator samt bevilja anslag härtill.

Stockholm den 20 januari 1928.

Paul Magnuson.

Ruben Wagnsson.